

Vánoce: 38. Boží hod

Nebojte se, radujte se, přejte všem lidem.

Vánoce

Boží hod

1. čtení: Izajáš 9, 2 - 7

2 Rozmnožil jsi národ, rozhojnil jsi jeho radost; budou se před tebou radovat, jako se radují ve žních, tak jako jásají ti, kdo se dělí o kořist.

3 Neboť jeho břemene a hůl na jeho záda i prut jeho poháněče zlomíš jako v den Midjánu.

4 Pak každá bota obouvaná do válečné vřavy a každý plášť vyválený v prolité krvi budou k spálení, budou potravou ohně.

5 Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“

6 Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní.

7 Slovo poslal Panovník proti Jákobovi a dopadlo na Izraele.

2. čtení: Lukáš 2, 1 - 20

1 Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém světě proveden soupis lidu.

2 Tento první majetkový soupis se konal, když Sýrii spravoval Quirinius.

3 Všichni se šli dát zapsat, každý do svého města.

4 Také Josef se vydal z Galileje, z města Nazareta, do Judska, do města Davidova, které se nazývá Betlém, poněvadž byl z domu a rodu Davidova,

5 aby se dal zapsat s Marií, která mu byla zasnoubena a čekala dítě.

6 Když tam byli, naplnily se dny a přišla její hodina.

7 I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně

nenašlo místo pod střechou.

8 A v té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda.

9 Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň.

10 Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid.

11 Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.

12 Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.“

13 A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha:

14 „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“

15 Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“

16 Spěchali tam a našli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí.

17 Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti.

18 Všichni, kdo to uslyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři vyprávěli.

19 Ale Maria to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom.

20 Pastýři se pak navrátili, oslavující a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.

Sestry a bratři,

tak máme Štědrý večer za námi, dárky rozdány, svíce sfouknuty. Stromek sice bude ještě nějaký čas v obýváku pelichat, ale brzy na něj také dojde a půjde z domu stejně jako ta vánoční nálada, která se lidstva každý rok na pár dnů zmocní aby jej zase zakrátko opustila.

Ne, nebojte se, sestry a bratři, nehodlám v tuto sváteční dobu vést pesimistické mravokárné řeči o tom, jak se Vánoce zvrhly ve svátek konzumu, nechci tady od pultu lidem, kteří do kostela nechodí, vyčítat, že nechápou, o čem tyhle svátky skutečně jsou.

Bylo by to poněkud povrchní „dýchání si na vlastní dušičku“, které my křesťané občas provozujeme když se chceme sami před sebou ukázat jako ti lepší a zbožnější než zbytek světa kolem nás.

K tomu jsme se ostatně dnes na Boží hod vánoční nesešli. Dnešní lekci celoživotního kurzu spasení má na starosti evangelista Lukáš a nese nadpis *Nebát se, radovat se, přát všem lidem*.

A protože tu Lukáš dnes z jistých objektivních důvodů nemůže být osobně, dovolil jsem si základní body dnešní lekce, s nimiž nás chce evangelista seznámit a které si máme osvojit, zprostředkovat sám.

Na úvod je třeba vymazat z našich kompjuťrů jakýkoliv idylický, romantický a sentimentální obrázek betlémského chléva, jesliček, telátek, oslíků a oveček.

Jakkoliv jsme na tenhle obrázek po staletí zvyklí, vystavujeme si ho v kostelích a posíláme poštou na vánočních zdravicích, nemá s tím, co nám chce Lukáš říct, mnoho společného.

Takže vymazáno? Výborně. Můžeme pokračovat dál.

Evangelista nám nyní do prázdného prostoru naší fantazie nakreslí obrázek poněkud jiný. Aha, nechal mi tu po straně jednu poznámku tužkou: A nezapomeň na Augusta! Pravda, na Augusta ve vánočním příběhu určitě zapomenout nesmíme protože v něm kupodivu hraje stěžejní roli.

Byl to první římský monarcha, který po dlouhých bojích vyřadil z mocenského kola své soky a nechal se římským senátem otitulovat jako *Caesar Divi filius Augustus*, což lze do češtiny přeložit jako „Vznešený imperátor Caesar, syn boží“. Vedle toho byl uctíván také jako sótér, tedy spasitel, který svou mocí a silou přivodil tzv. římský mír, období pokoje, prosperity a slávy.

Bylo to právě za doby panování tohoto slavného spasitele a tvůrce pokoje císaře Augusta, kdy se v malé vazalské zemi na okraji říše v nelidských podmínkách narodil jiný slavný Spasitel a tvůrce pokoje Ježíš.

Na tomhle srovnání dvou spasitelů Lukášovi hodně záleží. Člověka hned napadne, který z nich je vlastně ten pravý? Nebo lépe řečeno: Kterého z nich uznat?

Lukáš nám sice v dnešní lekci něco naznačí, poodkryje své vlastní přesvědčení, ale napřímo to neřekne protože se nechce zaplést s císařskou tajnou policií a tak doufá, že nám to nějak z textu dojde samo od sebe.

Už Lukášova zmínka o Augustově příkazu sečíst po celém světě všechny lidi naznačuje něco důležitého. Když král David blahé paměti tenkrát v dávné době Izraelského království přikázal sečíst všechny lidi, Hospodinu se to hrubě nelíbilo.

Sčítání obyvatelstva totiž znamená, že panovník považuje všechny sčítané osoby za svůj majetek, který mu má přinášet výnosy ve formě daní, poplatků a odvodů.

Jenže biblické vyznání zní, že celá země patří Hospodinu, i se vším, co je na ní; že Bůh je bohem, který vysvobozuje z otroctví a dává pravidla svobodného života, kde spravedlnost a rovnoprávnost hrají zásadní úlohu.

Lidskou bytost přece nelze zúčtovat jednoduše jako housku na krámě podle toho, co z ní mohu pro sebe vydolovat. Ani král ani císař si nemohou na lidi činit právo jakoby jim všichni patřili.

Proto také lidé v Ježíšově době pohrdali výběřčími daní protože tyhle zaprodance Říma vnímali jako velké hříšníky, kteří své povolání provozují v naprostém rozporu se základními pravidly danými Bohem.

Jestliže se Ježíš celníkům a publikánům za svého působení v Galileji a Judsku nevyhýbal, a dokonce se od nich nechal zvát na hostiny, neznamená to, že by mu snad jejich profese byla lhostejná.

Svědčí to spíš o tom, že Bůh nás hříšníky nemá v úmyslu vylučovat, odstraňovat, likvidovat, ale navzdory našim pokleskům s námi udržuje vstřícný vztah v naději, že se změníme a své cesty napravíme.

Srovnání Augusta a Ježíše, dvou spasitelů a dárců pokoje měl Lukáš na mysli když koncipoval dnešní lekci. Máme se rozhodnout, kterého z nich uznáme.

Budťo panovníka, co si na člověka dělá jaksi automaticky vlastnický nárok a všichni, kdo se nepodřídí, to u něj mají spočítané; vejťahu, co si hraje na vševědoucího boha, všechno ví, všemu rozumí a na všechno má recept; siláka, co svými zbraněmi nebo alespoň siláckými řečmi spasí vyděšený národ a zajistí věčný pokoj podle svéhoustru i kdyby se to nakrásně někomu nelíbilo.

A nebo je tu druhá možnost: Panovník narozený v chlévě protože pro něj nikde jinde nebylo místo.

Z původního řeckého textu vyplývá, že Josef s Marií se patrně ještě do místnosti v patře běžného domku venkovské rodiny té doby jakžtakž vešli.

Malý Ježíš ovšem musel o patro níž, do místnosti určené dobytku. Nahoře by nejspíš překážel a možná i obtěžoval a rušil noční klid. Jiné místnosti v takovém obydlí nebyly, jedna pro lidi v patře, jedna pro zvířata v přízemí.

Lukáš se nám pozvolna snaží naznačit, že tenhle Spasitel, Boží Syn a dárce pokoje bude na zemi od svého narození až do smrti – ale dokonce i potom až dodnes – vždycky vytlačován na okraj, někam, kde by nepřekážel, nerušil a neobtěžoval.

Proto máme tak rádi tu sentimentální scénu s Marií, Josefem a Jezulátkem v jesličkách, s volkem a oslíkem v pozadí a ovečkami všude kolem.

Takový obraz na nás totiž neklade žádné nároky, nemusíme se rozhodovat kterého spasitele si zvolíme. Ještěže tam na pastvinách za vesnicí byli pastýři.

Na rozdíl od nás usedlých měšťáků smířených s Augusty, co si nás počítají, aby nás mohli ovládat, tihle pastýři, tak trochu bezdomovci připomínající Izraelský národ putující pouští, mají ještě přece jenom k Bohu blíž, jsou na něj víc odkázáni, naučili se chovat v sobě dostatečné zásoby naděje, které při své profesi víc než kdokoli zajištěných usedlíků potřebují.

Proto mohli zahlédnout, jak se prolomilo nebe, jak se všude najednou rozsvítilo. Proto jako jediní široko daleko zaslechli od anděla onu velkou novinu:

„Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. Dnes se vám narodil Spasitel.“

A pastýři jsou celí bez sebe protože vždycky věděli, že ten římský spasitel je falešný, že je jenom pro některé, pro ty vyvolené, pro ty, co se dají sečíst a spočítat, co se podřídí a nechají se ovládat.

A všichni honem utíkají do Betléma, najdou v chlévě budoucího Spasitele a cestou zpátky pak už jenom zpívají a jeden přes druhého provolávají haleluja a hosana protože tenhle Spasitel bude konečně pro všechen lid, chudými pastýři počínaje.

A tady dnešní lekce Lukášova kurzu spasení pomalu končí. Ještě tu mám poznámku abych nějak shrnul to nejpodstatnější.

Asi bude stačit zopakovat nadpis dnešní lekce: *Nebát se, radovat se, přát všem lidem*. Tak to řekl anděl pastýřům, tak si to dal Lukáš do nadpisu a nejspíš by stál o to, abychom si právě tohle z dnešní lekce odnesli.

Nebát se znamená nemít strach z andělů, kteří navzdory obecné tmě zvěstují novou naději. Znamená to také nemít strach ze všech těch Augustů, kteří si na nás činí nárok.

A radost, to je projev oné nově osvojené naděje. Je to tak trochu radost navzdory okolnostem.

V tom tmavém chlévě se Spasitelem vyloučeným z lidské společnosti nebylo objektivně vzato asi nic moc k radování. Přesto pastýři cestou k ovcím vyzpěvovali jako na lesy. Racionálně se to asi nedá dost dobře pochopit.

Snad jedině tak, že se člověk sám po pastýřsku a především po Ježíšovsku stane tak trochu outsiderem a poodstoupí z té naší císařsky blahobytné současnosti, která si nás ovládla a ochočila.

Právě tehdy se člověk nejlépe setká s jediným Spasitelem světa, s tím, který je pro všechen lid.

Amen

PeČ

SPCh 25.12.2015

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)